

FÉNYES LÁSZLÓNAK

1943 Jun 16

RÉGEN OLVASTAM GYALÁZATOSABB ÉS EGYBEN SZÁNALMASABB IRÁST, mint az

őreg Fényes László e heti kirohását a cseh imperializmus kiszolgálásának heti bunjelében, amely az ugynevezett **Demokratikus Magyarok Amerikai Szövetsége** hivatalos lapjának hirdeti magát. **"Tiltakozás a kutmérgezés ellen"** a förtelmes írásmű címe és árulóbb hangon talán még ebben a magyarátlósra alapított nyomtatványban sem irtak még Magyarországot ellen. Ami pedig nagy szó!

Az **Amerikai Magyar Népszava** egyik minapi vezércikke ment ilyen nagyon a kolérikus öregur epéjére. Benes elnök az ítélőtekor arra hivatkozott, hogy "földrajzi és történelmi adottságok" fontosabbak, mint az önrendelkezési szabadság s persze a husz esztendőös Csehszlovákia "földrajzi és történelmi adottságait" fölébe helyezte az ezeresztendőös magyaroknak. A Népszava Benes vendégi halmazállapotára való tekintettel erősen tompított hangon bátorított szembeszállni ezzel a felfogással s ettől a vakmerőségtől gurult ennyire dühbe az obsitos igazságbajnok, aki vénségére mintha csak azt tűzte volna ki célul élete maradék napjaira, hogy kiábrándítson mindenkit az egykori fiatal, önzetlen harcos **Fényes László**ból. Elkótyavetyéli azt az erkölcsi tökélet, amit közéleti harcaiban ifjúkora alatt szerzett, míg csak az első világháború alatt be nem került a parlamentbe. Amíg

csak irt, kritizált, teleplezett Fényes László, addig voltak hivesi tisztelői, amikor azonban maga is aktív szerepben lépett ki a porondra, fokozatosan kiábrándított mindenkit s ez az önkívégző dűhe most ért el mélypontjára. Az egykori népszerű közéleti harcosból egyre inkább ellenszenves, betegesen elfogult, kártekonyságban kedvet leelő, sajnálatraméltó figura lett. Másokat megifjított az igazságért való harc, a népek és emberek szabadságáért és jogaiért való kiállás lelkes ihlete, ő a tulsó oldalra állt, elszakadt az igazságtól, a magyarságtól és szomorú, tévedt, esett aggastyán lett belőle, Don Quihotteba vltott rikácsoló, korhadt Coriolan, az igazság elleni harc vén csatalova, amelyet a népek közötti demokrácia ellenségei nyergeltek meg...

Már első parlamenti beszédével, amelyben a világháború fenyegető elvesztésének napjaiban a "kazárkérdést," a felvidéki zsidó letelepedéseket tartotta a magyar nép legnagyobb bajának - gondjának, nagy visszatetszést keltett. Az októberi forradalom korszakában a "polgárórség" kormánybiztosa lett s ez időben bizonyosságát adta, hogy rombolni tudott cikkeivel, de egészen tehetségtelen és tehetetlen, ha építő, szervező munka elé kerül. A vezetése alatt álló "polgárórség" képtelen volt a rendfentartás legcsekélyebb feladatának betöltésére és a szélsőséges elemek katasztrófális elhatalmasodása nem csekély mértékben esett az ő rátermettség-hiányának rovására. Erdélyt ő adta át a ro-

mánoknak. A magyar katonák harcolni akartak, de ő azt mondta nekik: menjetek haza, sokasodjatok, hogy elegen legyünk magyarok s vissza tudjuk foglalni, amit elvesztettünk. A román generálisnak kijelentette, hogy Magyarország sohasem fogja Erdélyt román földnek elismerni, soha róla le nem mond. Az emigrációban azonban közel husz éve, pontosan az ellenkezőt hirdeti, angol, német, szlovák és cseh lapokban éveken át olyan cikkeket írt, amelyek Trianon fentartása mellett kardoskodnak, sőt 1933 december 16-án a **Manchester Guardian**-ban a román kérdéssel kapcsolatban azt írta, hogy **Magyarország igényei teljesen jogtalanok és bűn volna Erdélyből csak egy négyzetméternyit is visszaadni Magyarországnak.**

De tartunk sort és térjünk vissza a kommün bukásának napjaira, aminek bekövetkezésében az ő polgárőr-parancsnoki erélytelensége sem volt egészen ártatlan. Amikor az antiszemitizmus 1919 augusztusában felütötte a fejét, Fényesnek eszébe jutott az ő vad kazárellenes parlamenti beszéde és azt hitte, ha antiszemita hurokat penget, áttornáztatja magát az új kurzusba. Sohasem felejttem el: Szent István napja volt, a bevonult románok mindenfelé szerelték le az értékes gépeket, összeszedték a legszebb autót, a Ferdinánd hidról elfacsarodott szívet néztük, mint robogtak ki alant egymás után a tehervonatok, a nyílt felületű szerelvényeken az elrablott magyar értékkel, gépekkel, kocsikkal. Az elkéseredés fájdalma ülte

meg a várost, a harag kirobbanása, a bűnbak-keresés veszélye a levegőben volt. A Friedrich-kormány lapjában, a "Reggeli Hírek"-ben Pajzs Ödön újságíró arról hozott hazug riportot, hogy **Gárdos Mariska**, az ismert szocialista agitátornő a terroristák kezére adott egy magyar papot s azt meg is ölték. Soha Budapesten ilyen **vészes pogrom-hánguait** azóta sem volt. S ekkor, ezen a napon jelent meg először az uccán "**Fényes László hetilapja**," amely tele volt antiszemita cikkekkal.

Magam előtt látom a kis füzet-alaku nyomtatványt, melyben **Fényes László** azt tartotta időszerűnek bizonygatni, hogy a zsidók közgazdaságilag kirabolták Magyarországot. Statisztikai adatokat halmozott egymásra s a végső konkluzió az volt: "a főnök mindenütt zsidó; aki dolgozik, az keresztény." Egy másik cikknek az volt a címe: "**A cvikkeresek**" s arról szólt, hogy a zsidó értelmiségi fiatalok elárasztotta az egyetemeket s elveszi a magyar középosztály ifjuságának kenyerét. Az első cikk volt ez, amely a **numerus clausus**ra uszított. Méltán sorakozott ehhez egy **Prohászka-interjú**, amelyet **Pajzs Ödön** jegyzett mint szerző, s amelyben a püspök arról beszélt, hogy a zsidóság a harcéri teljesítményeit messze meghaladó arányában foglal helyet a közgazdasági életben. Egy "**Börtönnapló**" című cikk denúnciálásokat tartalmazott olyan újságírók ellen, akik Fényesnek segítségére voltak kiszabadulása körül, de most üldözött vaddá lettek. Fényes László ebben a kis lapban mutatta meg igazi arcát s csak amikor a "keresztény kurzus" az októberi forradalomban való szerepéért nem volt hajlandó elfogadni őt, hanem letartóztatta a Tisza-ügyben, tért át demokratikus vizekre, lett ellensége a Horthy-rezsimnek. Először ő uszított a kilengésekre s utóbb,

amikor nem voltak hajlandók be-
venni a bandába sőt eljártak el-
lene, ő lett a kilengések, zsidó- és
szocialista-gyilkosságok kinyomo-
zója . . . Ez kényszerítette külföld-
re, ahol ellenségévé lett Magyar-
országnak, a magyar népnek és
demokratikus igazságának is. Az
"Arbeiter Zeitung"-ban sorozatos
cikkekben Trianon helyességét bi-
zonyítgatta, majd pedig Csehszlo-
vákiában a "pozsonyi Népszava"
hetilapban s a "Robotnický No-
viny" munkásújságban nyalta a
cseh imperializmus talpát. Itt
Amerikában pedig cikkeiben és
beszédeiben a magyar önrendel-
kezési harcról csak mint "revíziós
náciizmusról" emlékezett meg.

Igy jutott el Fényes László a lej-
tőn mostani cikkéig, melyben kut-
mérgezésnek minősíti a demokra-
tikus igazságért való magyar har-
cot s újra szabadjára engedi le-
fajtott antiszemita ösztöneit.

Mi egy negyedszázada tisztában
vagyunk Fényes Lászlóval, Nem
mindenkit ismertünk ki ily hamar,
aki öreg korára egyre inkább épen
az ellenkezője lett annak, ami if-
júságában volt, de Fényes a ke-
vésbbé bonyolult jellemek közé
tartozik. Csak azok veszik még
komolyan, akiknek érzéke eltom-
pult a demokrácia és a magyarság
elleni bűnök felismerésére és töb-
bé-kevésbébbé érzelmi büntársai ne-
ki. Még ir, ágál, rikoltoz, ki-kiszól
a koporsóból, elhitei magával,
hogy még él és politikai szava
van, pedig a tisztességes demok-
ratikus magyarság számára már
régen meghalt. Választóinak, a
nyírségi magyar parasztságnak
kedvencéből Arne Laurin, a cseh
imperializmus amerikai sajtófőnö-
kének kedvence lett. Nem is volt
oly hosszú az út, amíg egy Fé-
nyes László eljut odáig . . . Ne-
künk nem meglepetés. Mi már
1919 Szt. István napján, kezünk-
ben az új lappal, konstatáltuk, a
minek betetőzését e napokban
emberi szomorúsággal látjuk: Kár,
kár, kár vala Fényes Lászlónak...

MI AZ A "KUTMÉRGEZÉS, a
mi annyira felbőszíti Fényest,
hogy hosszú vezércikket kell ka-
nyarítani róla és hevesen tiltakoz-
ni ellene legfőbb lelki szükséglet
a számára? Ő maga mondja meg,
amikor idézi a **Népszava** említett
cikkéből, amely egyébként dr.
Aczél Benő kartársunk becsületes
meggyőződését és régóta tudott
pompás publicisztikai készségét di-
cséri. Ime a cikk azon szakasza,
amelyen Fényes oly borzasztóan
felindult:

"...bátorkodunk felhívni a
cseh menekült államfő figyelmét
arra, hogy a magyarok szereplését
a tengelyhatalmak oldalán akkor
ítéli meg a leghelyesebben, ha sa-
ját hazája szereplésével hasonlítja
össze.

"A különbség csak egy: Ma-
gyarországnak nincs olyan kormá-
nya, mely külföldön, Hitler kar-
maitól mentesen, csinálhasson po-
litikát, ha nem is az ország erő-
vel, de mindenesetre az ország
érdekében. Magyarországnak csak
olyan kormánya van, mint amilyen
Csehország ténylegesen aktív kormá-
nya, a Hacha-kormány. Ha
Magyarországnak lakolnia kell a
Horthy-kormány bűneiért, akkor
semmiféle érveléssel nem lehet
Csehországot mentesíteni a Ha-
cha-kormány bűneiért. Mindkét
kormány Hitler hatalmában van,
az igaz, de e körülmények között
a különbség köztük csak annyi,
mint a tizenkilenc s az egy híjján
husz között.

"Ha azt a kárt kell felmérni, a
melyet a népek tényleges műkö-
dése okozott, akkor Magyarország
nem járna rosszabbul, mint Cseh-
ország. Mig a magyarok Hitlert
néhány félszívvel verekedő had-
osztállyal segítették, addig a cseh
gyárok, a Skoda-művek és a cseh
munka Hitler fegyver- és munició-
problémáinak tekintélyes részét
oldották meg."

Emlékszünk nagy politikai cik-
kekre, nagy kitörésekre. Emlék-
szünk Zola Emil "J' accuse" . . ."
jére, a Konrad Heiden "Ich kann
nicht schweigen!" vádiratára Hit-
ler ellen és még idézhetnék egész
sor monumentális írói és újságírói
megnyilatkozást, nagy emberi ta-
nuságtételt. Ezek mind az igazság
és emberiség érdekében szakadtak
elő írójuk lelkéből. De kinek ér-
dekében hördül fel Fényes? A
cseh imperializmus érdekében és
az erőszakkal megcsonkított Ma-
gyarország, a harmadára zsugoro-
dott csonka-haza ellen, hogy az
antidemokratikus igazságtalanság,
Benes öröme továbbra is megma-
radjon!

Szeretné Magyarországot egé-
szén bemártva látni a háborus bü-
nösségbe és fáj neki az, hogy a
Népszava tárgyilagosan állítja oda
ugy a csehek, mint a magyarok
szerepét. Az ő szemében Benes
és a csehek hófehér angyalok. Ma-
gyarország pedig a bűnösök bűnö-
se és feketébb az ördögnél is. Aki
csak a legkisebb enyhítő körülmé-
nyet is felfedezi, amely a ma-
gyaroknak javára szólhatna vagy
pedig azt hangoztatja, hogy a cse-
hek épp úgy nem tanusítottak el-
lentállást a hitleri tulerővel szem-
ben s ezzel a Trianoni béke, az
antidemokratikus erőszak fennma-
radását veszélyezteti, az Fényesnél
gonosz kutmérgező, s azt még kell
bélyegezni, "nehogy bármelyik
nemzet demokratikus erői a hall-
gatást beleegyezésnek véve, azt
mondhassák: ezek a magyarok
egyformán süketek és vakok, poli-
tikailag gyógyíthatatlanok vagyunk és nem
lehet velük megbékélni."

Hát ha a Fényes Lászlók a Tri-
anoni erőszakot, az önrendelkezés
eltiprását demokratikus igazság-
nak, szent és sérthetetlen eszmény-
nek állíthatják oda, akkor mi va-
lamennyin valóban politikailag
gyógyíthatatlanok vagyunk és nem
is akarunk mások lenni. De akkor
velünk együtt azok az Atlantic

Charter tiszteletreméltó szerzői is,
akik az új világot a nemzeti ön-
rendelkezés szellemében akarják
kiformálni, igaz a demokratáciát
akarnak a népek között.

De hogy nem akarunk mi meg-
békélni! Csak nem úgy, mint Fé-
nyes László és rövidlátó szakár-
sai, akik egyszerűen lefekszenek
az utódállami imperializmus előtt
és azt hiszik, hogy a magyar nép
helybenhagyná ezt a silány kap-
itulációs politikát. Ők a süketek és
vakok, nem hallják a magyar lel-
kek szavát, nem látják a magyar-
ság történelmi és demokratikus
öntudatát, amely az új Trianon-
nal jövő utódállami bábkormá-
nyukat rövid hónapok alatt első-
pörné a Quislingeknek kijáró meg-
vetés nirvánájába s csak új Hor-
thyk kitalálása a gyarapodnának
meg. Mi csak az Atlantic Charter
demokratikus önrendelkezése sze-
rint vagyunk hajlandók megbékél-
nie, amely a kölcsönösség igazsá-
gosságát nyújtja a népeknek, az
egyenlőséget és egyenranguságot.
S a magyar nép öntudatát is csak
ez nyugtathatja meg, igazságérze-
tét csak ez elégítheti ki. Szeren-
csétlen politikai flótás, aki ezt nem
tudja, nem érzi. Semminemű más
felfogás nem bírja el a magyar
közéleti nyilvánosságot, de nem
bírná el hasonló helyzetben egyet-
len kulturnépét sem. A lemondás
és kapituláció, amit Fényes mint
magyar áfiumot prédikál, lehet jó
árucikk a Schultz Ignác boltjában
és Fényes László lehet jó boltos-
segéd, de ez az üzlet sohasem vi-
rágozhat, ez mindig meg fog buk-
ni, mert nem épül tisztességes mo-
ralitáson, a népek közötti demok-
ratikus tisztesség alapzatán.

Mi még tovább is elmentünk volna, mint a **Népszava** cikke. Megirtuk volna, hogy abban, hogy Magyarország odasodródott a hitleri tulerő oldalára, **Benesnek** és az általa dirigált **Kis-Entente-nek**, amely makacs összeesküvés volt az erőszak áldozatává lett Magyarország guzsbantartására, oroszlánrésze van. Minderről Fényes nem akar tudomást venni, ő gyűlöli Magyarországot, új trianoni guzsban, új igazságtalan megnyomoritottságban akarja látni s ő tiltakozik a "kutmérgezés" ellen, amely le akarja szállítani Beneséket a magas lóról és fogékonyabbá akarja tenni a demokratikus megoldás számára. Szegény öreg Coriolán! Hogy fel van háborodva, amikor azt állítja, hogy "a magyarságra veszedelmes ez a kutmérgezés: Csehszlovákia épp úgy bűnös vagy csak áldozat, mint Magyarország!" Itt bujik ki a szög a zsákból. Fényes nem hajlandó elismerni, hogy az utódállamok is bűnösök abban, hogy Magyarországot odanyomták a német oldalra és ő tiltakozik az ellen, hogy Magyarország iránt a legcsekélyebb megértés mutatkozzék, szerezte Magyarország nem a körülmények áldozata és szinte kiérezük irásából a dühöt, hogy legszivesebben leütni szeretné azt, aki ilyesmit állít és ezzel számára vérlázító módon a cseheket is beakarná vonni a bűnösség kérdésébe.

El a kezekkel Benestől, kiáltja a vén alabárdos sajtó-testőr és hosszan és lelkesen védi Benest és magasztalja, mennyire nagy antinazi volt kezdettől fogva, — mintha ez valami csodálni való,

nem pedig kutyakötelesség lett volna annak részéről, aki Franciaországnak és a németek többi ellenfeleinek köszönhette imperialista szerzeményeit. A magyar nép annak dacára, hogy a győztesek az első világháború után oly mostohán és igazságtalanul bántak el vele, szívében a demokráciák oldalán érez és talán nincs messze a pillanat, amikor fellázadhat a hitleri tulerő ellen. Talán nincs messze az európai invázió s vele a letiport népek megmozdulása. Talán Magyarország az első lesz az országok között, amelyek átállnak a kritikus pillanatban!

Hiába erőlködik az Arne Laurin magyar sajtója és némely vele pajtáskodó "demokrata" ujságíró, hogy ráterítsék a vizes lepedőt Magyarországra, hiába vagdalkozik az öreg fuvérez mindenki ellen, akiben van egy cöppnyi szeretetteljes megértés Magyarország helyzete iránt és nem akarja a magyar népet újra tragikusan elmarasztalva látni, **Magyarország még nem mondta ki az utolsó szót, még jöhet egy "chance" Magyarország számára!** Mi abban hiszünk, hogy a háború után nem Laurin tanár ur guzsztusa szerinti bosszubéka jön, mert különben újra nem lesz igazi béke, de már most is nem a Fényes Lászlók, Kéri Pálok, Békesi Imrék, Berend Pálok, Schultznácok erőltetett beállításait fogadjuk el, amelyek a lehető leg-sötétebben büntetik fel Magyarországot és azt igyekeznek bizonyítani, hogy Magyarország végleg a Hitler karjaiba vetette magát még az amerikai hadsereggel szemben is. Hanem igenis adunk valamit a New York Times és más angol nyelvű világújságok ama stockholmi és berni tudósításaira is, amelyek arról számolnak be hogy Magyarország, amennyire lehet, igyekszik elszabotálni Hitler parancsait, így legutóbb is ellenszögölt német hadi gyártelepeknek magyar területre való áthelyezésével szemben.

Mi nem akarjuk a demokráciának ily módszerekkel való nyeregbe jutását Magyarországon, mert ez árulás volna és nem is lehetne hosszú életű. Mi előbb vagyunk hűséges magyarok és csak azután a Horthy-feudalizmus ellenségei és azt reméljük, hogy az Atlantic Charter és a Four Freedom segélyével a demokrácia becsületes módon is győzedelmeskedhetik Magyarországon s ez a győzelme tartós lesz, mert a nép szívében fog gyökerezni.

Beteg dolog és súlyos tünet, hogy Fényes azt hiszi és akarja beadni, hogy ha a mellünket verjük, mennyire bűnös Magyarország, az segíthet. Nem vagyunk hajlandók Magyarország ellen koronatanunak beugrani Benes, Maniu és Fotics számára, mert ismerjük szándékukat. Örület volna igazat adni nekik, igazolni és álatámasztani imperialista követeléseiket és kegyelemre megadni magunkat, mikor csökönyösebben ragaszkodnak a konchoz, mint valaha. Fényes úgy látszik nem bízik az Atlantic Charter önrendelkezésének becsületes betartásában.

Mi bizunk. S nem várunk semmit a Benesek irtalmától, hiszen Arne Laurin vezetésével azért folyik világszerte a sajtóhajsza, hogy Magyarország újra vesztes ítéletet kapjon. Csak a süketek nem hallják, a vakok nem látják ezt, és hiába nem hajlandó Fényes és társasága átalakulni kegyelmi tanáccsá, hiába ragaszkodnak oly dühödten Magyarország újabb víz alá nyomásához, még történhetnek olyan dolgok magyar részről, hogy Fényesék megeszik azt a papírt, amelyre előre megírták az új trianoni halálos ítéletet! "Zero hour"-hoz közeledünk az európai fellegrvár megostromlása kérdésében s az ellenség nem csak kívül, de belül, bent a fellegrvárban is dolgozik a náci-fascizmus megsemmisítésén! Csak las-

sabban a pallóssal, végrehajto urak, még nem szállt le végleg a Nap, láthatnak majd tán még magyar csodát!...

"NE BÁNTSD A MAGYART!"

írta egykor Zrinyi Miklós. "NE BÁNTSD A CSEHET!" írja mondja Fényes a "kutmérgezés" ellen, amely párhuzamot mer vonni a cseh Škoda-gyárak municióttermelő Hitler-segítése és a hasonlóan kényszeredett magyar parancsteljesítés között. A cseheket fehérre mosni, a magyarokat minél sötétebbnek feltüntetni, hogy a csehek "jó" békét kapjanak s a magyarok újra rosszat: utja-e ez az igazi békének, testvéri kooperációnak? Feladata, "job"-ja-e ez egy magyar politikusknak, magyar ironiák?!

S amikor Fényes a Népszavát támadja, azon ütközik meg, hogy a magyar lap, ha nem is mentegeti Horthy hibáját, de igyekszik tárgyilagosan megállapítani az okokat, amelyek Magyarországot mai ferde helyzetébe belevitték és nem kíván súlyosabb részt Magyarországra sózni a bűnösségből, mint amelyet politikai vezetői tényleg elkövettek. Fáj Fényesnek, hogy nem mindenki oly elfogult Magyarországgal szemben, mint ő és hogy akadnak emberek, akik nem felejtik az események történelmi rugóit s akik nem hajlandók egyoldaluan a csehekben csak martirt, a magyarokban csak "hul-larabió" barbárokat látni. Es haragjában — előveszi régi antiszemita, fajpolitikai dühét és leírja, hogy "a Népszava főntebb idézett politikai felfogását olyan ember — Kaufman ur — jelenteti meg a nyilvánosság elé, aki lengyel-galiciai származása okából egy kukkot sem tudva magyarul, tősgyökeres magyar hazafiság örve alatt üzleti érdekből szolgálja ki a reakciós célokat, az ötödik kolumnisták

rejtett módszerei segítségével Nekünk kötelességünk tehát a kutmérgezésre rámutatni s a gondolkodni tudó és akaró emberek figyelmét a manőverre felhívni."

Nem értjük, miért kötelessége a tisztességes demokratikus magyar felfogásra, mint kutmérgezésre rámutatni a magyar publicistának, — hacsak egy másik idegen származású urnak, Arne Laurin professzornak, a cseh követség sajtó-Metternichének tartozó kötelességből nem? Laurin ur bölcsője nem messze ringott a Kaufmanétól, ő sem tud egy kukkot se magyarul, de tömény százszázalékos magyar-ellenes álláspontot foglal el a demokratikus béke kérdésében. Teljes szívvel, egész lelkével Benes szolgája, az imperialista cseh területi integritás reakciós apostola.

Van tehát némi különbség a két ember között. Az annyit becsmért Max Kaufman, aki a heti bűnjel és a kommunista kiadvány állandó gyalázkodási céltáblája, Magyarország érdekei és a demokratikus igazság **MELLETT** hadakozik mint az **A. M. Népszava** kiadó-tulajdonosa, ellenben Laurin vezér a régi Csehszlovákia erőszak-szereményeit akarja megóvni és a népek közötti demokrácia **ELLEN** "harcol"-ol s két nem magyarról lévén szó, nem lehet kétséges, a demokratikus magyar érület kit érez közelebb magához és melyikük az, akit tisztességes magyar demokrata újságíró kerülni tartozik, mint az ördögöt. Nem vagyok és sohase is leszek az **A. M. Népszava** belső munkatársa (nagy néha ha megszólalok hasábjain, azért teszem, hogy szavam a legszélesebb magyar rétegekhez is eljusson) s így teljesen érdektelenül mondom, hogy ha van itt valaki, aki az **Atlantic Charter**, a béke megnyerése ellen dolgozó **fifth columnist**, az semmiesetre sem Max Kaufman, aki az amerikai demokrácia szellemében iratja lapját s az amerikai demokrácia önzetlen iránya szerinti valóban demokratikus, igazi békét akar, vég-

leges, tartós megértést a népek között, hogy Amerika fiai ne vérezzenek minden huszonöt évben. Hiába minden gyalázkodás, terrorizáló hang Max Kaufmannal szemben, hiába próbálják eltorzítani, sőtét reakciónak feltüntetni, Max Kaufman az az amerikai, aki megértette a Magyarországon esett nagy sérelmet, a demokrácián esett bűnt a bárcsak volna még sok-sok millió ilyen barátja, amerikaius hive (önzetlen hive, mert Kaufman esküszik rá, hogy mióta ő a lap tulajdonosa és vezetője, semminemű anyagi kapcsolatuk sincs magyar kormánykörökkel) a szerencsétlen magyarság ügyének. Max Kaufman magyarbarát, igazságbarát amerikai demokrata, — de mi köze Amerikához, Magyarországhoz, a népek demokráciájához Arne Laurin urnak?!

Az igazság érdekében állapítsuk meg azt is, mily rosszindulatu ferdités, amikor Laurin ur magyar tábora azt írja Kaufmanról, hogy reakciós Horthysta. Kaufman liberális ember, izzóan anti-nazi és senki sincs, aki élesebben kívánná a magyarság körébn itt-ott felbukkanó fajpolitikai eltévelyedések pellengére állítását. Kaufman ur nem csináltat kurzusnyomtatványt, mint némelyek szeretnék, a budapesti "**Nemzeti Újság**". vagy "**Uj Magyarság**" amerikai párját, hanem a régi "**Az Est**"-hez vagy "**Esti Kurir**"-hoz hasonlatos liberális, demokratikus és tisztességes magyar újságot az amerikai magyarság számára. Van harca a reakcióval elég s hogy a fajpolitikai eszme Vámbéryék minden áldatlan munkája dacára, amellyel szinte provokálják az antiszemitizmust, oly kevéssé talált itt talajra a magyarság között, abban nagy része van Kaufman mai lapirányító éleslátásának. E sorok írója radikálisabb demokrata, mert közelebbről látta a magyar munkásság és földturo magyarság nyomorát és jogtalanságát, mint Kaufman, de nem kételkedik benne, hogy ez

az izig-vérig demokrata amerikai jogegyenlőséget követel nemcsak a magyar zsidóság, de a magyar föld robotosai számára épp úgy, mint a népek egymás közti társadalmában. Lelkes híve Európa federalizálásának is azt propagálja, hogy ha federációs csoportokból fog összetevődni az európai federáció, e csoportok ne rendelkeznek fegyverrel, hanem csak a központi európai kormányzat. Igazi békét akar, soha többé háborút, hanem egyenrangúságot a kül- és belpolitikában egyaránt és demokratikus haladást. **Eckhardt** ezért melőzte és épp úgy mellőzi a kommunista irányzatot is. De tudtommal Laurin ur is kapitalista, a nemzeti kérdésben pedig kimondott imperialista sovinszta politikát csinál. Fényes László, ha beszélt valaha csehekkel és elfogultsága megengedte, hogy beléjük lásson, tapasztalhatta volna, hogy ha **Himler Márton** megsejtozzuk **Daragó Józseffel** és a **Borshy Kerekes Györgyedik** hatványra emeljük, tört részét kapjuk annak, amennyire imperialista sovinszta Laurin ur, Hancz ur és a legtöbb cseh . . .

Végül imígyen zsidózik Fényes ur: "Világos: a magyar-nyelvi galíciai reakció célja: amennyire lehet összezavarni a dolgokat. Mit bánja Kaufman ur: mit árt vele a magyar nép érdekeinek éppen az amerikai közvélemény előtt!"

Mi tudjuk, mi a Kaufman célja és mi a Lauriné? Az összes verebek csiripelik az amerikai magyar és cseh háztetőkön. Az is mindenki látja, ki akar ártani és ki akar használni a magyar nép érdekeinek s ami ezzel ma egyértelmű, a demokratikus igazságnak és az igazi békének az amerikai közvélemény előtt. Hiába a hepp-heppezés és nyelvtölgögetés, mi a hibátlan faj-aria. Fényes táplóval szemben Max Kaufmant százszor inkább tartjuk a magyarság értékének, hívének és barátjának s a demokratikus magyar igazság diadalra juttatásában inkább az ilyen tisztességes amerikai demokrata segítségére számítunk, mint Laurin cseh sajtódiktátor uréra. Mifelénk senki sem hisz abban, hogy a legnagyobb ellenség az igazi barát és csak szánakozó részvétünk van a boldogtalanok iránt, akik elhiszik vagy elhitetni akarják, hogy Laurin urék fájáról jöhet jó is a demokratikus magyarság és a demokratikus béke számára. Ha van **hivatásos kutmérgezés**, a jövő ujabb megrontására törő átkos buzgalom, az övék az. Csak söpörjenek szorgalmasan a maguk háza előtt!

RÓBERT OSZKÁR

